

Vår referens
Anna Bogren, Utredningsingenjör
VA Produktion
016-10 67 82, 070-294 37 85
anna.bogren@esem.se

SAMRÅDSUNDERLAG

Undersökningssamråd inför ansökan om ändringstillstånd enligt miljöbalken - Nytt intag till Strängnäs avloppsreningsverk

1. Inledning

SEVAB Strängnäs Energi AB (SEVAB) i egenskap av VA-huvudman kommer inom kort att ansöka om ändringstillstånd enligt 16 kap. 2 a § miljöbalken för nytt intag till avloppsreningsverket i Strängnäs. Frågan har aktualiserats i samband med den pågående moderniseringen och utbyggnaden av det befintliga avloppsreningsverket på fastigheten Strängnäs 3:1.

Den nu planerade ändringen består i uppförande av en ny byggnad för intag och mekanisk förbehandling (grovrening) av avloppsvatten på fastigheten Strängnäs 3:13, samt uppförande av ett nytt stängsel på samma fastighet samt på den angränsande fastigheten Strängnäs 3:20. Dessa båda fastigheter är belägna direkt norr om det befintliga avloppsreningsverket, och har förvärvats av VA-huvudmannen för att möjliggöra den planerade byggnationen. Ändringen kommer att genomföras inom område som omfattas av strandskydd.

Befintligt intag och grovrening på fastigheten Strängnäs 3:1 kommer att avvecklas när de nybyggda har tagits i drift. Den nuvarande intagsbyggnaden kommer att stå kvar utefter Gorsingeholmsvägen. Byggnaden kommer att tömmas, men inte rivas. Den kommer att få ny användning, t ex lagring.

Om undersökningssamrådet

Ansökningsprocessen för ändringstillstånd enligt miljöbalken inleds med undersökningssamråd med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda.

SEVAB föreslår att undersökningssamrådet genomförs skriftligt, det vill säga utan samrådsmöte.

Som ett första steg i samrådsförfarandet har detta skriftliga samrådsunderlag tagits fram av Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö AB (ESEM). ESEM sköter driften av Strängnäs avloppsreningsverk (SARV) på uppdrag av VA-huvudmannen. Information om samrådet, samt detta samrådsunderlag finns tillgängligt under samrådstiden på SEVABs hemsida:

www.sevab.com

Synpunkter med anledning av samrådet och den planerade tillståndsansökan kan lämnas och eventuella frågor ställas till kontaktpersonen för samrådet, Anna Bogren, senast måndag den 30 juni 2025. Kontaktuppgifter finns uppe till vänster på denna sida (sidan 1).

Syftet med genomförandet av undersökningssamrådet är att informera, samla in synpunkter samt utreda och behandla frågan om ändringen kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte. Detta innebär att frågor som t ex berör det nya intagets och grovreningens lokalisering, utformning, dimensionering och miljöpåverkan ingår i samrådet, samt även strandskyddsfrågor.

Undersökningssamrådet med enskilda som kan antas bli särskilt berörda genomförs med informationsbrev som delas ut i brevlådan eller skickas per post. Informationsbrevet innehåller en kortare version av detta samrådsunderlag, uppgift om var hela samrådsunderlaget kan hämtas, samt hur och när det går att lämna synpunkter och ställa frågor.

Enskilda särskilt berörda bedöms vara de som bor eller verkar i Strängnäs öster om järnvägen (Svealandsbanan) och inom ett avstånd av ca 300 meter från platsen för den nya intagsbyggnaden på fastigheten Strängnäs 3:13. Avståndsavgränsningen har främst skett utifrån risken för störningar i byggskedet. I driftskedet bedöms den befintliga skogsridån norr om Strängnäs 3:13 skydda mot insyn, samt avståndet vara tillräckligt stort för att eventuell lukt eller buller från verksamheten på fastigheterna Strängnäs 3:13 och Strängnäs 3:20, inklusive byggnadens ventilation, inte ska påverka boendemiljön negativt.

Upprättande av samrådsredogörelse

Uppgifter om hur undersökningssamrådet har genomförts och sökandens bemötande av de inkomna synpunkterna och eventuella frågor ska sammanställas i en samrådsredogörelse. Denna ska sedan skickas in till Länsstyrelsen i Södermanlands län som underlag för myndighetens beslut om ändringen av verksamheten, uppförande och drift av nytt intag och grovrening på fastigheten Strängnäs 3:13 och Strängnäs 3:20 inklusive nytt stängsel, kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte.

Samrådsredogörelsen kommer även att bifogas tillståndsansökan när ansökan så småningom skickas in till Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Uppsala för prövning.

2. Administrativa uppgifter

Nedan redovisas administrativa uppgifter om sökanden, verksamheten och det gällande tillståndet enligt 9 kap. miljöbalken.

Sökandens namn:	SEVAB Strängnäs Energi AB (SEVAB)
Sökandens org.nr:	556527-5764
Postadress:	Box 32 645 21 Strängnäs
Anläggningsnummer:	0486-050-008

Anläggning:	Strängnäs avloppsreningsverk (SARV)
Fastighetsbeteckning:	Strängnäs 3:1, Strängnäs 3:13 och Strängnäs 3:20
Fastighetsägare:	Strängnäs kommun (Strängnäs 3:1) SEVAB (Strängnäs 3:13 och Strängnäs 3:20)
Besöksadress:	Gorsingeholmsvägen 12, Strängnäs
Verksamhetskod och verksamhetsbeskrivning:	90.10 B, Avloppsreningsanläggning som omfattas av lagen om allmänna vattentjänster och som tar emot avloppsvatten med en för-oreningsmängd som motsvarar 2 000 personekvivalenter eller mer.
Kommun:	Strängnäs
Län:	Södermanlands län
Kontaktperson:	Anna Bogren Utredningsingenjör, VA Produktion
Postadress:	Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö AB (ESEM) 631 86 Eskilstuna
Telefon:	016-10 67 82, 070-294 37 85
E-post:	anna.bogren@esem.se
Tillsynsmyndighet:	Strängnäs kommun, Samhällsbyggnadsnämnden
Gällande tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken	Länsstyrelsen i Uppsala län, Miljöprövningsdelegationens beslut 2020-06-11 i ärende nr 551-7032-18
Vad gällande tillstånd avser	Tillstånd till befintlig och utökad drift av avloppsreningsverket samt biologisk behandling av avloppsslam genom rötning och avvattning på fastigheten Strängnäs 3:1 i Strängnäs kommun. Tillståndet gäller för en maximal genomsnittlig veckobelastning av 60 000 pe samt en årsmedelbelastning på 50 000 pe.

3. Bakgrund och syfte

Sedan år 2014 driver ESEM avloppsreningsverket i Strängnäs på uppdrag av ägaren SEVAB. I SARV renas avloppsvatten från hushåll och verksamheter i Strängnäs kommun. Avloppsvatten tas emot dygnet runt, året om.

Det befintliga tillståndet enligt miljöbalken för verksamheten vid SARV meddelades år 2020. Det avser befintlig och utökad drift vid SARV på fastigheten Strängnäs 3:1. Tillståndet gäller för en maximal genomsnittlig veckobelastning av 60 000 pe samt en årsmedelbelastning på 50 000 pe. Gällande tillstånd, se Bilaga 1.

Syftet med den planerade ansökan om ändringstillstånd är att möjliggöra en utökning av SARVs verksamhetsområde och uppföra en ny byggnad med ett nytt intag och grovrening inom detta.

4. Den nya byggnaden och de tillkommande fastigheterna

Den nya byggnaden kommer att uppföras på fastigheten Strängnäs 3:13, direkt norr om befintligt verksamhetsområde. Kartor, se Bilaga 2. Byggnaden kommer att inrymma utrustning för mottagande och grovrening av avloppsvatten samt kemikalierum. Ritningar, se Bilaga 3. Mottag för externslam och uppställningsplats för avfallscontainrar (tvättat rens och sand) kommer också att anordnas. Även fastigheten Strängnäs 3:20 berörs av ansökan till följd av att det befintliga stängslet kring SARV kommer att utökas och flyttas norrut så att det även omgärdar den nya byggnaden med tillhörande gårdsytor.

Strängnäs 3:13 och Strängnäs 3:20 är två mindre fastigheter norr om SARV som SEVAB numera äger. De har förvärvats av SEVAB efter det att tillståndsprövningen av verksamheten på fastigheten Strängnäs 3:1 ägde rum.

5. Avgränsning av samrådet

Vid ändring av en miljöfarlig verksamhet får tillståndet begränsas till att enbart avse ändringen (så kallat ändringstillstånd), vilket framgår av 16 kap. 2 a § miljöbalken.

SEVAB har för avsikt att avgränsa den kommande tillståndsansökan så att denna enbart avser ändringen. Därför har även detta samrådsunderlag avgränsats så att undersökningssamrådet fokuserar på sådana miljöfrågor som är kopplade till ändringen, det vill säga till uppförandet och driften av det nya intaget och grovreningen, så som lokalisering, dimensionering, miljöpåverkan samt skydds- och försiktighetsåtgärder. Frågan om strandskyddsdispens ingår också.

Bygglov för den nya byggnaden ingår inte utan kommer att sökas separat hos Strängnäs kommun.

Befintlig verksamhet, inklusive pågående utbyggnad och modernisering av SARV på fastigheten Strängnäs 3:1, har redan det tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken som behövs. Omfattningen och villkoren för befintlig verksamhet på fastigheten Strängnäs 3:1 påverkas inte. Verksamhet på fastigheten Strängnäs 3:1 ingår därför inte i detta undersökningssamråd.

SARV är inhägnat för att förhindra obehöriga tillträde till verksamheten och för att skydda mot skadegörelse etc. När det gäller frågan om strandskyddsdispens kommer även en viss del av fastigheten Strängnäs 3:1 att beröras. Som en följd av stängslingen runt den nya intagsbyggnaden kommer befintligt stängsel på SARV att flyttas ut och förlängas norrut på fastigheten Strängnäs 3:1 för att få en sammanhängande inhägnad av verksamhetsområdet.

6. Teknisk beskrivning

Det nya intaget och den nya mekaniska reningen (grovreningen) på fastigheten Strängnäs 3:13 kommer att dimensioneras för 4 Q dim. Det betyder att ett maximalt flöde om 3 600 m³/h kommer att kunna tas in på SARV. Det inkommande vattnet kommer att lyftas in

till grovreningen med tre parallella snäckpumpar. En ytterligare snäckpump kommer att finnas installerad för redundans.

Första reningssteget i grovreningen är avskiljningen av rens. Avskiljningen sker med hjälp av tre parallella hålblåsar med hålstorlek 3,5 mm. Det avskilda rensat tvättas, pressas och samlas upp i containrar för hämtning och förbränning. Vattnet går vidare till tre parallella sandfång. Sanden tvättas och samlas i container och hämtas för återanvändning.

Vattnet leds därefter vidare via två parallella ledningar till den biologiska reningen på fastigheten Strängnäs 3:1. Det vill säga till en del av verksamheten som omfattas av det befintliga tillståndet och därför inte kommer att ingå i ansökan om ändringstillstånd.

I den nya grovreningen kommer också externt avloppsvatten från t ex enskilda avloppsanläggningar att tas emot, grovrenas och därefter renas tillsammans med huvudflödet för inkommande vatten.

I en punkt före den första pumpningen med snäckpumpar kommer möjlighet till bräddning av det vatten som överskrider 4 Q dim att finnas. Kapacitet på bräddningen är 2 Q dim (motsvarande 1 800 m³/h).

Tillgång till reservkraft kommer att finnas i händelse av strömavbrott.

Kolfilter kommer att installeras för reduktion av lukt i den utgående luften från byggnadens ventilationssystem.

För att förhindra att obehöriga får tillträde till verksamheten kommer stängsling av området att ske. Det befintliga stängslet kommer att utökas norrut och en ny grind för inpassering installeras. Båda de aktuella fastigheterna (Strängnäs 3:13 och Strängnäs 3:20) kommer att beröras av stängslingen.

7. Genomförda undersökningar

Skyddsvärda träd har inventerats i nyckelbiotopen (lövskogslunden) som finns norr om SARV. De skyddsvärda träden redovisas tillsammans med resultatet av den naturvärdesinventering som har gjorts. Rapport från naturvärdesinventering, se Bilaga 4. De utpekade skyddsvärda träd som eventuellt kan komma att behöva avverkas är högst 5 till antalet, varav 4 askar och en lind. Om möjligt kommer de skyddsvärda träden att sparas, det vill säga om de inte står på platsen för själva byggnaden och inte heller utgör någon säkerhetsrisk, t ex att det är i så dåligt skick att det finns risk för nedfallande grova grenar.

Naturvärdesinventeringen som har utförts i lövskogsområdet norr om SARV innefattar även de norra delarna av de båda fastigheterna Strängnäs 3:13 och Strängnäs 3:20, se Bilaga 4. Lövskogsbrynet som kan komma att påverkas av den nya intagsbyggnaden med gårdsytor ingår som en mindre del av ett större naturvärdesobjekt som har bedömts ha högt naturvärde, klass 2 vid inventeringen. Klass 2 är den näst högsta klassen av 4.

Det har inte påträffats några skyddade arter på någon av de båda aktuella fastigheterna.

I området för det nya intaget har föroreningar (petroleumkolväten) hittats vid en markmiljöundersökning genomförd år 2023 samt vid en schaktförberedande undersökning som genomfördes inom fastigheterna Strängnäs 3:1, Strängnäs 3:13 och Strängnäs 3:20 år

2024. Föroreningarna påträffades i den provpunkt som var placerad vid den tidigare, numera rivna cisternbyggnaden som har tillhört en annan verksamhet. Rapporten från undersökningen 2024 har skickats in till tillsynsmyndigheten.

8. Beskrivning av vald lokalisering, miljöpåverkan och skyddsåtgärder

Lokaliseringen av det nya intaget har anpassats efter var den befintliga intagsledningen ansluter till SARV.

Utrymme saknas för att bygga ett nytt intag i anslutning till den befintliga intagsbyggnaden på fastigheten Strängnäs 3:1. Inte heller kan befintligt intag och grovrening stängas av för att byggas ut och byggas om. De måste vara i normal drift under byggtiden.

Lokaliseringen berör inte något Natura 2000-område och inte heller något natur- eller kulturresevat eller fornlämning. Frågan om strandskyddsdispens förutsätts hanteras i samband med prövningen av ansökan om ändringstillstånd.

Placeringen av den nya intagsbyggnaden på fastigheten Strängnäs 3:13 har valts så att en redan i anspråkstagen yta (grusväg och grusplan) kan användas. Det gör att intrånget i naturmark inom området med strandskydd kan begränsas.

Låglänt mark med utpekad översvämningsrisk har undvikits.

I området för det nya intaget har markföroreningar konstaterats vid provtagning. De har påträffats i anslutning till en tidigare, numera riven cisternbyggnad vilken har tillhört en annan verksamhet. De förorenade massorna kommer att avlägsnas (schaktsanering planeras) innan byggnation.

Några av de skyddsvärda lövträden i kanten på den lövskogslund som finns norr om SARV kan komma att behöva avverkas i byggskedet. Det rör sig om högst 5 träd, i huvudsak ask. Utpekade skyddsvärda träd som ska sparas kommer att skyddas mot skador i byggskedet.

Ingen rivning av byggnader behövs. Den nuvarande intagsbyggnaden utefter Gorsingeholmsvägen kommer att stå kvar. Den kommer att nyttjas som lagringsutrymme eller liknande.

Det nya intaget och den nya mekaniska reningen kommer att vara dimensionerade för en högre belastning än den nuvarande utrustningen. SARV kommer både kunna ta emot mer vatten och rena det inkommande vattnet i högre grad än tidigare. Det innebär att belastningen av näringsämnen i Mälaren kommer att kunna minskas.

Nybyggnationen kommer också att medföra en förbättring vad gäller störande lukt genom att hela processen blir inbyggd och kommer att ha anpassad ventilation med luktreduktion.

Renset som avskiljs i den nya mekaniska reningen kommer att tvättas och pressas mer effektivt än idag, så rensat kommer att vara torrare. Renset kommer att samlas upp och förvaras i två containrar. Vid hämtningen töms innehållet i containrarna över i det avfallsfordon som används av avfallstransportören. Det betyder att hanteringen blir ungefär densamma som idag, men det kommer inte att behövas hämtning lika ofta eftersom ett torrare rens har lägre volym. Antalet avfallstransporter bör därför kunna minskas.

9. Särskilda skäl för strandskyddsdispens

Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Inom ett strandskyddsområde är det förbjudet att uppföra nya byggnader. Det är också förbjudet att utföra grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten för byggnader, anläggningar eller anordningar eller att vidta åtgärder som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter. För vissa åtgärder går det att få dispens om det finns särskilda skäl.

Frågan om strandskyddsdispens kommer att ingå vid tillståndsprövningen av SEVABs tillståndsansökan.

SEVAB anser att det finns flera särskilda skäl för strandskyddsdispens:

- Det nya intaget kommer att placeras på en plats som redan är ianspråktagen. Att den är ianspråktagen visas av den grusväg, grusplan och cisternbyggnad som finns eller har funnits på fastigheten Strängnäs 3:13. Cisternbyggnaden är riven, men grusvägen används idag och vissa markföroreningar återstår på platsen där cisternen stod.
- Avloppsreningsverk behöver vara placerade i närheten av vatten så att det finns en recipient (mottagare) för det renade avloppsvattnet.
- SARV byggdes redan på 1950-talet intill Mälaren. Uppförandet och driften av det nya intaget innebär en utvidgning av den befintliga verksamheten.
- I syfte att skydda mot intrång eller skadegörelse behöver avloppsreningsverksområdet hägnas in, vilket påverkar allmänhetens möjlighet att röra sig fritt. En välfungerande avloppsvattenrening i en fysiskt skyddad anläggning utgör ett mycket angeläget allmänt intresse.

10. SEVABs bedömning när det gäller betydande miljöpåverkan

Ändringen av en verksamhet som redan har tillstånd enligt miljöbalken kan, men behöver inte, innebära betydande miljöpåverkan. Sökanden undersöker och redovisar sin egen bedömning, men det är länsstyrelsen i det län där verksamheten bedrivs som beslutar i frågan om betydande miljöpåverkan. Det sker efter att myndigheten har fått ta del av samrådsredogörelsen från undersökningssamrådet.

Vid undersökning huruvida ändringen av en verksamhet kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska hänsyn tas till

1. verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper,
2. verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, och
3. de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper.

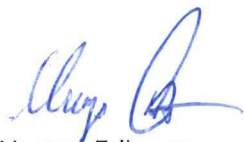
Följande omständigheter talar enligt SEVABs egen bedömning för att den planerade ändringen av verksamheten *inte* kan antas medföra betydande miljöpåverkan:

- Byggandet av nytt intag och grovrening på fastigheten Strängnäs 3:13 medför positiv samhällsnytta. Ett i alla delar välfungerande avloppsreningsverk är viktigt

för att skydda vattenmiljön och människors hälsa mot utsläpp av skadliga halter av näringsämnen, förorenande ämnen och sjukdomsalstrande mikroorganismer.

- Placeringen av det nya intaget i kanten av lövskogsområdet (nyckelbiotopen) norr om SARV nämns redan i gällande tillstånd enligt miljöbalken, men då förvärvet av fastigheterna Strängnäs 3:13 och Strängnäs 3:20 ännu inte var genomfört när tillståndsprövningen ägde rum, saknas de nu aktuella fastighetsbeteckningarna i den geografiska avgränsningen av det gällande tillståndet för SARV. Att åtgärda detta, så att alla fastigheterna ingår i tillståndet, bedöms inte påverka miljön i sig, med undantag av att de tillkommande fastigheterna är belägna inom området med strandskydd kring Mälaren.
- Det är få enskilda som är särskilt berörda av ändringen. Det bedöms inte finnas något informationsbehov till en bredare allmänhet.
- Det tillkommande markanspråket är litet. Lokaliseringen av intagsbyggnaden norr om befintliga byggnader på SARV rymmer inom ett geografiskt område som verksamheten redan nyttjar, t ex används den norra infarten från Gorsingeholmsvägen samt den befintliga grusvägen och grusplanen redan idag.
- Ökad kapacitet i intaget minskar bräddningen av halvrenat avloppsvatten på SARV. Kapacitetsökningen kommer att bidra till att begränsningsvärdena för utsläpp till vatten i gällande tillståndsvillkor för SARV kan innehållas. Det nya intagets och grovreningens större kapacitet ger även bättre förutsättningar att förbereda avloppsvattnet för det efterföljande biologiska reningssteget på SARV. De kumulativa effekterna av den redan tillståndsprövade verksamheten på fastigheten Strängnäs 3:1 och den tillkommande verksamheten på fastigheterna Strängnäs 3:13 och Strängnäs 3:20 är positiva för miljön, de vill säga den nya delen av verksamheten kommer att bidra till att förstärka den befintliga verksamheten på ett positivt sätt.
- Den nya intagsbyggnaden på fastigheten Strängnäs 3:13 kommer att medföra en förbättring vad gäller störande lukt i omgivningen eftersom processerna kommer att vara inbyggda och ventilationsluften kommer behandlas för att reducera lukt. Därför bedöms det inte spela någon roll för de närboende att den nya intagsbyggnaden kommer att vara belägen något närmare bostäderna norr om SARV jämfört med dagens intagsbyggnad.
- Antalet avfallstransporter med rens kan minska då rensset som avskiljs kommer att kunna tvättas och pressas mer effektivt i utrustningen i den nya intagsbyggnaden. Färre transporter ger minskade störningar och utsläpp till omgivningen från fordonstrafiken i driftskedet.
- De bullerstörningar som kan uppstå i byggskedet bedöms bli kortvariga och övergående.

Strängnäs 2025-06-09

Magnus Eriksson

VD

Leif Lindström

1:e vice ordförande

BILAGOR

1. Gällande tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken meddelat år 2020
2. Kartor
3. Ritningar intagsbyggnad
4. Naturvärdesinventering